राज्यसेवा (मुख्य) परीक्षा-2015
परीक्षा दि. १४ सप्टेंबर, २०१५

A

2015

CODE : NO6

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO. 404849

प्रश्नपुस्तिका
सामान्य अध्ययन IV

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 150
एकूण गुण : 150

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 150 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक								

केंद्राची संकेताक्षरे — शेवटचा अंक

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक तीन चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

1. भारतासंदर्भात सातत्याने वाढणाऱ्या चालू खात्यावरील तुटीची प्रमुख कारणे कोणती ?

(a) वाढत जाणारी महागडी तेल आयात

(b) सोने आयातीमुळे होणारी देशांतर्गत चलनवाढ

(c) युरो वित्तीय संकट

(d) चढ-उतार असलेला विनिमय दर

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (a), (b) आणि (d)

(3) (c) आणि (d) (4) (b) आणि (c)

What are the major reasons for consistent increase in the current account deficit of India ?

(a) Rising expensive oil import

(b) Domestic inflation due to gold import

(c) Euro crisis

(d) Volatile exchange rate

Answer Options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (a), (b) and (d)

(3) (c) and (d) (4) (b) and (c)

---

2. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) 'राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम' 2013 या वर्षी संमत करण्यात आला.

(b) 'विशेष आर्थिक क्षेत्र अधिनियम' 2005 साली लागू झाला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) 'National Food Security Act' was approved in the year 2013.

(b) 'Special Economic Zone Act' came into effect in 2005.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

3. 'कपार्ट' (Council for Advancement of People's Action and Rural Technology) ही स्वायत्त संस्था ग्रामीण समृद्धीच्या विकासासाठी कार्य करते ती :

(a) समाजाच्या कमजोर वर्गाला सबळ बनविते.

(b) या क्षेत्रात काम करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना आर्थिक पुरवठा करते.

वरील कोणते विधान **अयोग्य** आहे ?

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

'CAPART' (Council for Advancement of People's Action and Rural Technology) is an autonomous body related with enhancement of rural prosperity. It :

(a) strengthens hands of the weaker sections of the society.

(b) funds NGOs working in the area.

Which one of the above two is **incorrect** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

4. जागतिक व्यापार संघटनेच्या (W.T.O.) कोणत्या परिषदेत 'अन्न सुरक्षा विधेयकाला' ठराविक काळासाठी मंजूरी देण्यात आली ?

(1) कानकून परिषद (2) दोहा परिषद

(3) उरुग्वे परिषद (4) इंडोनेशियातील बाली परिषद

Which is the conference of W.T.O. in which the 'Food Security Bill' was sanctioned for a specified period ?

(1) Kankoon conference (2) Doha conference

(3) Urugwey conference (4) Bali conference in Indoneshia

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

5. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनीत कमीत कमी 2 गुंतवणुकदार असू शकतात, पब्लिक लिमिटेड कंपनीत कमीत कमी 11 गुंतवणुकदार लागतात.

(b) प्रायव्हेट लिमिटेड कंपनीत जास्तीत जास्त 50 गुंतवणुकदार असू शकतात, पब्लिक लिमिटेड कंपनीत ही संख्या कितीही असू शकते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) A Private Ltd. Company can have a minimum of 2 investors, a Public Ltd. Company should have a minimum of 11 investors.

(b) A Private Ltd. Company can have a maximum of 50 investors, a Public Ltd. Company can have any number of investors.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

6. महाराष्ट्रात थेट परकीय गुंतवणूक 1991 ते 2010 या काळात सर्वात जास्त कोणत्या क्षेत्रात आढळते ?

(a) माहिती तंत्रज्ञान

(b) वित्तीय सेवा

(c) मोटर वाहने व परिवहन

(d) व्यवसाय व्यवस्थापन सल्ला

(e) रसायने व खते

(f) औषधे

(g) वस्त्रोद्योग

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (d), (e) (2) (a), (b), (f), (g)

(3) (a), (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (e)

In Maharashtra state which of the following sectors got the highest Foreign Direct Investment FDI between 1991-2010 :

(a) Information Technology

(b) Financial Services

(c) Motor Vehicles and Transport

(d) Professional Management consultancy

(e) Chemicals and Fertilizers

(f) Drugs and Medicines

(g) Textiles

Answer Options :

(1) (a), (b), (d), (e) (2) (a), (b), (f), (g)

(3) (a), (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (e)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

7. जोड्या जुळवून योग्य पर्याय निवडा :

धोरण	वाणिज्य मंत्री
(a) 1985-86 आयात निर्यात धोरण	(i) अरूण नेहरु
(b) 1990-93 आयात निर्यात धोरण	(ii) व्ही.पी. सिंग
(c) 1991-92 आयात निर्यात धोरण	(iii) बी.जी. रमैय्या
(d) 1997-02 आयात निर्यात धोरण	(iv) पी. चिदंबरम

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(3)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the following and choose the correct code :

Policy	Commerce Minister
(a) Import - export policy - 1985-86	(i) Arun Nehru
(b) Import - export policy - 1990-93	(ii) V.P. Singh
(c) Import - export policy - 1991-92	(iii) B.G. Ramiyya
(d) Import - export policy - 1997-02	(iv) P. Chidambarm

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(3)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

8. या संस्थेस आंतरराष्ट्रीय आर्थिक संबंधाचा तिसरा स्तंभ मानले जाते :

(1) जागतिक बँक (WB) (2) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF)

(3) जागतिक व्यापार परिषद (WTO) (4) युरोपिअन समुदाय (EU)

This organisation is considered as the third pillar of international economic relations :

(1) World Bank (WB) (2) International Monetary Fund (IMF)

(3) World Trade Organisation (WTO) (4) European Union (EU)

---

9. 1991 मध्ये खालीलपैकी कोणत्या तीव्र आर्थिक समस्यांना भारताला सामोरे जावे लागले ?

(a) रुपया पूर्ण परिवर्तनशील करणे

(b) भारतीय बाँडच्या विक्रीचे पुनरुत्थान

(c) विदेशी कर्ज मिळविण्यासाठी सुवर्णाचे तारण ठेवणे

(d) कर्ज देणाऱ्या देशाला भौतिक स्वरुपात सुवर्णाचे हस्तांतरण

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (b), (c) आणि (d)

(3) (c) आणि (d) (4) (a), (b), (c) आणि (d)

In 1991, India faced a severe economic crisis as it had to :

(a) establish full convertibility of the rupee

(b) sell Resurgent India Bonds

(c) pledge gold to get foreign exchange loans

(d) physically transfer gold to the lender country

Answer Options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (b), (c) and (d)

(3) (c) and (d) (4) (a), (b), (c) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

10. राष्ट्रीय स्पर्धात्मक कार्यक्रम __________ करिता आहे.

(a) केवळ महिला उद्योजकाकरिता

(b) तंत्र सुधारणा

(c) लहान व मध्यम उद्योग

(d) भारतीय उद्योगांना जागतिक स्पर्धेला तोंड देता येणे

पर्यायी उत्तरे :

(1)	(b) आणि (c)	(2)	(a), (b) आणि (c)
(3)	(c) आणि (d)	(4)	(b) आणि (d)

National competitiveness programme is for __________.

(a) Women entrepreneurs only

(b) Technology upgradation

(c) For small and medium enterprises

(d) Indian firms to face global competition

Answer Options :

(1)	(b) and (c)	(2)	(a), (b) and (c)
(3)	(c) and (d)	(4)	(b) and (d)

---

11. नवीन आर्थिक धोरण (1991) सुरू करण्यामागे पुढीलपैकी कोणत्या आर्थिक घटकांची पार्श्वभूमी होती ?

(a) वास्तव स्थूल राष्ट्रीय उत्पादनातील नकारात्मक वाढ

(b) भारताच्या रुपयाचे करावे लागलेले 45 टक्क्यांचे अवमूल्यन

(c) भारताच्या परकीय चलन साठ्यात घसरण होऊन तो 1 बिलीयन अमेरिकन डॉलरपर्यंत येणे

(d) सोव्हिएत रशियाच्या पतनाने भारताची सुमारे निर्यात कमी झाली

पर्यायी उत्तरे :

(1)	सर्व चारही	(2)	(a), (b) आणि (d)
(3)	फक्त (a) आणि (b)	(4)	फक्त (c) आणि (d)

The New Economic Policy (1991) was launched on the background of the following economic indicators :

(a) Negative growth in real G.D.P.

(b) Indian Rupee had to be devalued by 45 percent

(c) India's foreign exchange reserves had fallen to U.S. $ 1 Billion

(d) The fall of the Soviet Union had deprived India of almost a quarter of its export market

Answer options :

(1)	All four	(2)	(a), (b) and (d)
(3)	Only (a) and (b)	(4)	Only (c) and (d)

---

12. पंतप्रधान डॉ. मनमोहन सिंग यांनी सुचविलेल्या दुसऱ्या हरित क्रांती योजनेत काय समाविष्ट नव्हते ?

(1) जागतिक शेती व्यापारातील सहभागासाठी भारतीय शेतकऱ्यांना मदत

(2) कापणीनंतरची हानी कमी करणे

(3) धान्य साठवणूकीत वाढ

(4) यापैकी कोणतेही नाही

What was not included in the second Green Revolution proposed by Prime Minister Dr. Manmohan Singh ?

(1) Helping Indian farmers participate in global agricultural trade

(2) Minimise post harvest losses

(3) Improve storage of crops

(4) None of the above

---

13. भारताच्या सामाजिक-आर्थिक विकासात उद्योगाची भूमिका कोणती आहे ?

(a) कृषी विकासाला प्रोत्साहन देणे

(b) रोजगार निर्मितीस चालना देणे

(c) दारिद्र्य निर्मूलन करणे

(d) नाणे बाजार व भांडवल बाजार विकसित करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (d) (2) (b), (c), (d) (3) (a), (c), (d) (4) (a), (b), (c)

What role does industry play in the socio-economic development of India ?

(a) to promote agricultural development

(b) to promote employment generation

(c) to alleviate poverty

(d) to develop money and capital market

Answer Options :

(1) (a), (b), (d) (2) (b), (c), (d) (3) (a), (c), (d) (4) (a), (b), (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

14. जर आपण व्यापाराचे जीडीपीशी असणारे गुणोत्तर हे जागतिकीकरणाचे दर्शक मानले तर 2002 मध्ये अधिक जागतिकीकरण असणारे देश उतरत्या क्रमात खालील क्रमाने होते.

(a) भारत (b) अमेरिका (c) जपान (d) पाकिस्तान

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c) आणि (d) (2) (b), (c), (a), (d)
(3) (c), (b), (d), (a) (4) (c), (b), (a), (d)

If we take into account the proportion of trade to GDP as an indicator of Globalization then the most globalized countries in the descending order in 2002 were :

(a) India (b) America (c) Japan (d) Pakistan

Answer Options :

(1) (a), (b), (c) and (d) (2) (b), (c), (a), (d)
(3) (c), (b), (d), (a) (4) (c), (b), (a), (d)

---

15. भारताच्या 2012-2013 च्या निर्यातीत पहिली 3 निर्यात ठिकाणे उतरत्या क्रमाने __________ अशी सांगता येतील.

(a) चीन (b) यू.के. (c) अमेरिका (d) यु.ए.इ.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (c), (d), (a) (2) (a), (c), (b) (3) (d), (a), (c) (4) (b), (c), (a)

The direction of India's export trade in 2012-2013 shows that the first three top export destinations in descending order were __________.

(a) China (b) U.K. (c) U.S.A (d) U.A.E.

Answer Options :

(1) (c), (d), (a) (2) (a), (c), (b) (3) (d), (a), (c) (4) (b), (c), (a)

---

16. भारतात आर्थिक नियोजन शिस्तबद्ध पद्धतीने रुजावे यासाठी सर्वप्रथम प्रयत्नात येतात :

(a) श्री एम एन रॉय यांचे पुस्तक ''प्लॅन्ड इकॉनॉमी फॉर इंडिया''

(b) श्री विश्वेश्वरय्या यांचे ''टेन यिअर पिपल्स प्लॅन''

वरील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे?

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

First systematic attempts of economic planning, in India include :

(a) a book by M.N. Roy titled "Planned Economy for India"

(b) "10 year people's plan" by Vishveshwarayya

Which one of the above two statements is **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

17. उदारीकरणानंतरच्या काळात उत्पादन व रोजगार यातील कल असे दर्शवतो की __________.

(a) रोजगाराचा सरासरी वार्षिक विकासदर उदारीकरणपूर्व काळापेक्षा कमी होता

(b) रोजगाराचा सरासरी वार्षिक विकासदर उदारीकरणपूर्व काळापेक्षा अधिक होता

(c) उत्पादनाचा सरासरी वार्षिक विकासदर उदारीकरणपूर्व काळापेक्षा कमी होता

(d) उत्पादनाचा सरासरी वार्षिक विकासदर उदारीकरणपूर्व काळापेक्षा अधिक होता

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) (2) (b) आणि (d) (3) (b) आणि (c) (4) (a) आणि (d)

The annual average growth rate in employment and production during the post liberalization period in India shows that :

(a) It was less than pre-liberalization period for employment

(b) It was higher than pre-liberalization period for employment

(c) It was less than pre-liberalization period for production

(d) It was higher than pre-liberalization period for production

Answer Options :

(1) (a) and (c) (2) (b) and (d) (3) (b) and (c) (4) (a) and (d)

---

18. भारतातील आर्थिक सुधारणा कार्यक्रम संबंधात सन 1991 मध्ये पुढीलपैकी काय झाले नाही ?

(a) नवीन औद्योगिक धोरण

(b) राजा चैलया समितीचा करसुधार

(c) लघुउद्योग धोरण अवलंबविले

(d) वित्तीय/बँकिंग क्षेत्रातील सुधार

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (c) (2) केवळ (b) (3) केवळ (d) (4) कोणतेही नाही

In the context of Economic Reforms Progamme in India, which one of the following cannot be attributed to the year 1991 ?

(a) New Industrial Policy

(b) Raja Chailaya Committee's Tax Reforms

(c) Small scale Industry Policy Implemented

(d) Financial / Banking Sector Reforms

Answer Options :

(1) (a) and (c) (2) Only (b) (3) Only (d) (4) None

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

19. जोड्या जुळवून योग्य पर्याय निवडा :

	वर्ष		**सहकार कायद्यातील सुधारणा**
(a)	1969	(i)	केडर योजना
(b)	1974	(ii)	सेवाशर्ती विषयी नवीन नियम करणे
(c)	1975	(iii)	व्यवस्थापनात SC/ST च्या राखीव जागांची तरतूद
(d)	1976-77	(iv)	शिक्षणाची किमान मर्यादा ठरवून देणे

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

Match the following and choose the correct code :

	Year		**Amendment in cooperative law**
(a)	1969	(i)	Cadre scheme
(b)	1974	(ii)	Deciding new terms for services
(c)	1975	(iii)	Reservation for SC/ST in management
(d)	1976-77	(iv)	Deciding minimum educational qualifications

Answer Options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

20. जोड्या जुळवून योग्य पर्याय शोधा :

समिती		कार्य	
(a)	वांछू समिती	(i)	कंपन्यांच्या दिवाळखोरीसंबंधी उपाय
(b)	सुंदराजन समिती	(ii)	औद्योगिक धोरण परवाना पद्धती
(c)	बी. बाळकृष्ण इराडी समिती	(iii)	प्रत्यक्ष कर पद्धती
(d)	दत्त समिती	(iv)	तेलक्षेत्र सुधार समिती

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

Match the following and choose the correct code :

Committee		Work	
(a)	Vanchu Committee	(i)	Measures regarding bankruptcy of companies
(b)	Sundarajan Committee	(ii)	Industrial Licence Policy
(c)	B. Balkrishna Iradi Committee	(iii)	Direct tax system
(d)	Dutta Committee	(iv)	Oil Sector Revision Committee

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

21. महाराष्ट्र कृषी स्पर्धात्मकता प्रकल्प __________ शी संबंधित नाही.

(a) शेतकऱ्यांची कर्ज माफी

(b) खाजगीक्षेत्र क्षमता बांधणी

(c) शेतकऱ्यांना बाजार उपलब्धता

(d) बाजारपेठ निर्देशित विस्तार

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) फक्त (d) (4) फक्त (c)

The Maharashtra agricultural competitiveness project is not related to __________.

(a) Debt restructuring of farmers

(b) Private sector capacity building

(c) Access to the markets for farmers

(d) Market led extension

Answer Options :

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) Only (d) (4) Only (c)

---

22. भारतातील पहिल्या रेल्वेला ओढण्यासाठी वापरलेल्या तीन इंजिनांना कोणती नावे दिली गेली होती ?

(1) सिंध-सुलतान-साहिब (2) गंगा-यमुना-कावेरी

(3) विंध्य-सह्याद्री-निलगीरी (4) कलिंग-उत्कल-मगध

What were the names given to the three locomotives that were used to pull the first train in India ?

(1) Sindh - Sultan - Sahib (2) Ganga - Yamuna - Kaveri

(3) Vindhya - Sahyadri - Nilgiri (4) Kalinga - Utkal - Magadh

---

23. अंकटाडच्या (UNCTAD) 2011 च्या जागतिक गुंतवणुकीच्या अहवालानुसार वैश्विक कल आणि थेट विदेशी गुंतवणुकीच्या अंतरप्रवाहाच्या सतत वृद्धीनुसार 2011 ते 2013 या काळात भारत __________ स्थानावर होता.

(1) पहिल्या (2) दुसऱ्या (3) तिसऱ्या (4) चौथ्या

As per year 2011 UNCTAD report in global investments, India stands __________ in increasing flow of Foreign Direct Investment in the period from 2011 to 2013.

(1) First (2) Second (3) Third (4) Fourth

---

24. ग्रामीण विद्युत संरचना आणि घरगुती विद्युतीकरण यासाठी तयार केलेल्या 'राजीव गांधी ग्रामीण विद्युतीकरण योजनेत' पुढीलपैकी कोणते उद्दिष्ट नव्हते ?

(1) ग्रामीण विद्युत वितरणासाठी पक्क्या ढाच्याची निर्मिती

(2) ग्रामीण विद्युत संरचनेची निर्मिती

(3) दारिद्र्य रेषेखालील विद्युत नसलेल्या सर्व घरांना विद्युतीकरण

(4) यापैकी कोणतेही नाही

Which of the following was not an objective of the 'Rajiv Gandhi Grameen Vidutikaran Yojana' for Rural electricity infrastructure and household electrification ?

(1) Creation of rural electricity distribution backbone

(2) Creation of village electricity infrastructure

(3) Electrification of all unelectrified BPL households

(4) None of the above

---

25. प्राथमिक सहकारी पत संस्थांना खालील बाबींची पूर्तता करणे आवश्यक असते :

(a) त्या त्या खेड्यातील रहिवासी असणारे किमान दहा किंवा त्यापेक्षा अधिक सदस्य आवश्यक असतात

(b) या पतसंस्थांचे खेळते भांडवल हे सदस्यांकडून आकारलेले शुल्क किंवा ठेवींच्या स्वरुपात असावे

(c) या पतसंस्था शेतकऱ्यांना सवलतीच्या दरात कर्ज देतात

(d) या पतसंस्था फक्त लहान शेतकऱ्यांना कर्ज देतात

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (d) (2) (b), (c) व (d) (3) (a), (b) व (c) (4) वरील सर्व

A Primary Agricultural Credit Society (PACS) has to fulfil the following norms :

(a) PACS can be set up with ten or more persons belonging to a village.

(b) PACS obtain their working capital in the form of entrance fees and deposits from the members.

(c) PACS give credit to the farmers at concessional rates of interest

(d) PACS should give credit to small farmers only

Answer Options :

(1) (a) and (d) (2) (b), (c) and (d) (3) (a), (b) and (c) (4) All above

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

26. आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीने 1970 पासून आंतरराष्ट्रीय रोखतेची समस्या सोडविण्यासाठी विशेष आहरण अधिकार योजना सुरु केली. ती अशीही ओळखली जाते :

(1) कागदी सुवर्ण योजना (2) श्वेतपत्रिका योजना

(3) हरितपत्र योजना (4) रौप्यपत्र योजना

International Monetary Fund started special drawing rights scheme in 1970 to address the problem of international liquidity. The scheme is also known as :

(1) Paper gold scheme (2) White paper scheme

(3) Green card scheme (4) Silver card scheme

---

27. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) भारतातील पहिली जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक पंजाबमध्ये झँग येथे स्थापन झाली.

(b) फ्रेडरिक निकोल्सन यांनी 1895 - 1900 मध्ये प्रस्ताव दिला की भारतात जर्मनीमधे ज्याप्रमाणे सहकारी संस्था स्थापल्या गेल्या आहेत त्याप्रमाणे स्थापण्यात याव्यात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) India's first District Central Cooperative Bank was established at Zang in Punjab.

(b) Fredric Nicholsan in 1895 - 1900 suggested establishment of cooperative societies in India as they were established in Germany.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

28. नियोजन आयोगाच्या मते ''सार्वजनिक बचतीत वाढ होऊन अत्यावश्यक सार्वजनिक गुंतवणूक अल्प राजकोषीय तुटीतून साध्य होईल ही मध्यमकालीन राजकोषीय धोरणाचे उद्दिष्ट होते. सुधारणांचा हा भाग दुर्दैवाने कधीच अंमलात आला नाही''. याचे कारण म्हणजे.

(a) मोठे सार्वजनिक कर्ज

(b) उच्च व्याज दर

(c) ऋण (उणे) सार्वजनिक बचती

(d) जागतिकीकरण

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) (2) (b) फक्त (3) (b) आणि (d) (4) (a), (b) आणि (c)

According to the Planning Commission, "the reforms also had medium term fiscal objective of improving public savings so that essential public investment could be financed with smaller fiscal deficit. This part of reform strategy was unfortunately never implemented". It was due to :

(a) Larger public debt

(b) High rate of interest

(c) Negative public savings

(d) Globalization

Answer Options :

(1) (a) and (c) (2) (b) only (3) (b) and (d) (4) (a), (b) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

29. खालीलपैकी कोणती संकल्पना सार्वजनिक खाजगी भागीदारी स्वरुपातील आहे?

(a) बी.ओ.टी. बांधा-वापरा-हस्तांतरित करा

(b) बी.ओ.एल.टी. बांधा-मालक व्हा-भाडे पट्ट्याने द्या-हस्तांतरित करा

(c) बी.ओ.ओ.टी. बांधा-मालक व्हा-वापरा-हस्तांतरित करा

(d) बी.ओ.ओ. बांधा-मालक व्हा-वापरा

(e) बी.एल.टी. बांधा-भाडेपट्ट्याने द्या हस्तांतरित करा

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (e) (2) (a), (b), (c), (d)

(3) फक्त (a) (4) वरील सर्व

Which of the following concepts indicate/indicates Public - Private Partnership ?

(a) BOT - Build - Operate - Transfer

(b) BOLT - Build - Own - Lease - Transfer

(c) BOOT - Build - Own - Operate - Transfer

(d) BOO - Build - Own - Operate

(e) BLT - Build - Lease - Transfer

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (e) (2) (a), (b), (c), (d)

(3) Only (a) (4) All the above

---

30. पतनिगडीत अनुदान हे ________ करिता देतात.

(a) तंत्रसुधारणा

(b) यंत्र सामग्री खरेदी

(c) कच्चामाल खरेदी

(d) श्रम प्रशिक्षण

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (c) आणि (d) (3) (b) आणि (c) (4) (c) फक्त

The credit linked subsidy is provided for ________.

(a) Technology upgradation

(b) Purchase of plant and machinery

(c) Purchase of raw material

(d) Training of labour

Answer Options :

(1) (a) and (b) (2) (c) and (d) (3) (b) and (c) (4) (c) only

---

31. सन 1949 च्या राष्ट्रीय उत्पन्न समितीने राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याची कोणती पद्धत सुचविली ?

(a) निव्वळ उत्पादन पद्धती
(b) निव्वळ उत्पन्न पद्धती
(c) खर्च पद्धती
(d) दरडोई खर्च पद्धती

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c) आणि (d) बरोबर
(2) केवळ (d) बरोबर
(3) (a) आणि (b) बरोबर
(4) केवल (b) बरोबर

What method of measurement of National Income calculation was suggested by the National Income Committee of 1949 ?

(a) Net product method
(b) Net income method
(c) Expenditure method
(d) Per capita expenditure method

Answer options :

(1) (a), (b), (c) and (d) are correct
(2) Only (d) is correct
(3) (a) and (b) are correct
(4) Only (b) is correct

---

32. भारतात सार्वजनिक क्षेत्रातील रोजगार निर्मितीत प्रामुख्याने खालील तीन क्षेत्रांचा वाटा आहे :

(1) (a) खाणकाम (b) वीज आणि पाणी (c) समुदाय आणि सामाजिक सेवा
(2) (a) खाणकाम (b) लघुउद्योग (c) शैक्षणिक संस्था
(3) (a) खाणकाम (b) वीज (c) संरक्षण
(4) (a) खाणकाम (b) सामाजिक सेवा (c) पोलिस प्रशासन

Following three areas constitute major part of employment generation in public sector in India :

(1) (a) Mining (b) Electricity and water (c) Community and social services
(2) (a) Mining (b) Small industries (c) Educational institutions
(3) (a) Mining (b) Electricity (c) Defence
(4) (a) Mining (b) Social services (c) Police Administration

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

33. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) 2013-14 मध्ये किफायतशीर ठरलेल्या पहिल्या पाच केंद्रीय सार्वजनिक उपक्रमांमध्ये नॅशनल मिनरल डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन व भारत संचार निगम उपक्रमांचा समावेश होतो.

(b) स्टेट ट्रेडिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लि. हा, पहिल्या पाच तोटा झालेल्यापैकी (CPSES) एक उपक्रम होता.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) National Mineral Development Corporation and Bharat Sanchar Nigam were among the top five profit-making Central Public Sector Enterprises in 2013-14 ?

(b) State Trading Corporation of India Ltd. was among the top loss making CPSES.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

34. भारतातील लोकसंख्येची घनता दिल्लीमध्ये सर्वात अधिक 11320 आहे तर अरूणाचल प्रदेशासाठी सर्वात कमी म्हणजे 17 आहे. या संदर्भात पुढील दोन पैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) सन 2011 च्या जनगणनेप्रमाणे गुजरात व आंध्र यांची घनता सारखीच म्हणजे 318 आहे.

(b) सन 2011 च्या जनगणनेनुसार छत्तीसगढ व उत्तराखंड यांची घनता सारखीच म्हणजे 199 आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Population density for Delhi has been the highest at 11320 while being the lowest for Arunachal Pradesh at 17. In this context which one of the following two statements is **correct** ?

(a) As per 2011 census the density of population of Gujarat and Andhra is the same at 318.

(b) As per 2011 census the density of population of Chattisgarh and Uttarakhand is the same at 199.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

35. प्रा. तेंडुलकर यांची दारिद्रय मोजदादाची संख्या नियोजन मंडळाच्या अंदाजापेक्षा जास्त आहे कारण, __________.

(1) यामध्ये शिक्षण आणि आरोग्यावरील खर्चाचा समावेश आहे.

(2) यामध्ये रोजगाराकरिता स्थलांतर खर्चाचा समावेश आहे.

(3) यामध्ये पिण्याचे पाणी आणि चांगल्या दर्जाच्या अन्नावरील खर्चाचा समावेश आहे.

(4) यामध्ये कुटुंब कल्याण, आरोग्य आणि शिक्षणावरील खर्चाचा समावेश आहे.

Prof. Tendulkar's figure of poverty head count is higher than Planning Commission's estimate because __________.

(1) It includes the expenditure on education and health.

(2) It includes the expenditure on migration for employment.

(3) It includes the expenditure on drinking water and better quality of food.

(4) It includes the expenditure on family welfare, health and education.

---

36. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) 2008 पासून सुरु झालेली राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजना दारिद्रय रेषेखालील लोकसंख्येसाठी लागू होते.

(b) लाभार्थींना इस्पितळातील ₹ 30,000 खर्चाची जवळपास सर्व आजारांसाठी कुटुम्बातील 4 व्यक्तींसाठी मुभा आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The Rashtriya Swasthya Bima Yojana introduced in 2008, is applicable to the BPL population.

(b) The beneficiaries are entitled to hospitalization coverage upto ₹ 30,000 for four household members for most of the diseases.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

37. सहाव्या पंचवार्षिक योजनेत (1980-85) पुढीलपैकी कोणत्या बेरोजगारीचे अंदाज तयार करण्यात आले ?

(a) चिरकालीन बेरोजगारी

(b) साप्ताहिक स्थितीतील बेरोजगारी

(c) दैनंदिन स्थितीतील बेरोजगारी

(d) वार्षिक स्थितीतील बेरोजगारी

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (b), (c) आणि (d)

(3) (a), (b) आणि (d) (4) सर्व चार

Which of the following estimates of unemployment were made during the 6th five year plan (1980-85) :

(a) Chronic unemployment

(b) Weekly status unemployment

(c) Daily status unemployment

(d) Annual status unemployment

Answer options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (b), (c) and (d)

(3) (a), (b) and (d) (4) All the four

---

38. खालीलपैकी बिगर रोजगार योजना ओळखा.

(1) ग्रामीण काम योजना

(2) भाग विकास योजना

(3) एकात्मिक कोरडवाहू कृषी विकास

(4) वरीलपैकी एकही नाही

Identify the non-employment scheme from the following :

(1) Rural Works Programme

(2) Area Development Scheme

(3) Integrated Dryland Agricultural Development

(4) None of the above

---

39. सार्वजनिक क्षेत्रातील प्रमुख राजकोषीय कार्यांपैकी अर्थव्यवस्थेच्या स्थिरीकरणासाठी खालील कोणत्या साधनाचा वापर होतो ?

(1) करांचा विस्तार किंवा संकोच

(2) बाजारातून कर्ज उभे करणे

(3) उपलब्ध साधनांचे योग्य वितरण

(4) व्याजदरातील बदल

Which of the following instruments is used as one of the major fiscal functions of the public sector in stabilising the economy ?

(1) Expansion or contraction of taxes

(2) Raising debt. from the market

(3) Proper distribution of available resources

(4) Changes in the interest rates

---

40. कंपनी कायदा 2013 मधे कलम 135 अनुसार भारताने मोठ्या व नफा कमावणाऱ्या कंपन्यांवर सामाजिक जबाबदारी खर्चाची सक्ती केली आहे. असे केलेला भारत :

(1) तिसरा देश आहे. (2) पाचवा देश आहे.

(3) सातवा देश आहे. (4) एकमेव देश आहे.

Enactment of section 135 of the Companies Act 2013 making Corporate Social Responsibility (expenditure) mandatory for large and profitable companies India became the :

(1) third country to do so. (2) fifth country to do so.

(3) seventh country to do so. (4) only country to do so.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

41. भारतातील उत्पन्न असमानतेची प्रमुख कारणे कोणती ?

(a) मालमत्तेची खाजगी मालकी (b) वारसाहक्काचा कायदा

(c) करचुकवेगिरी (d) समांतर अर्थव्यवस्था

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (b), (c) आणि (d)

(3) (a), (c) आणि (d) (4) वरील सर्व

What are the major causes of income inequality in India ?

(a) Private ownership of property (b) The law of inheritance

(c) Tax evasion (d) Parallel economy

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) (b), (c) and (d)

(3) (a), (c) and (d) (4) All the above

---

42. 1 एप्रिल, 1999 मध्ये स्वर्ण जयंती ग्राम स्व रोजगार योजना ही व्यापक योजना सुरु करण्यात आली. त्यात खालीलपैकी कोणती योजना विलीन करण्यात आली नाही ?

(1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम

(2) दशलक्ष विहीर योजना

(3) पंतप्रधान रोजगार योजना

(4) गंगा कल्याण योजना

Which one of the following schemes was not merged in Swarna Jayanti Gram-Swarojgar Yojana started on April 1st, 1999 ?

(1) Integrated Rural Development Programme

(2) Million Wells Scheme

(3) Prime Minister's Rojgar Yojana

(4) Ganga Kalyan Yojana

---

43. मध्यवर्ती बँकेच्या मौद्रिक व पतविषयक धोरणातील खालीलपैकी कोणत्या मौद्रिक साधनांचा पैशाच्या विस्तारावर सारखाच परिणाम होतो.

(1) रोख राखीव गुणोत्तर (2) वैधानिक रोखता गुणोत्तर

(3) वरील दोन्ही (4) वरील एकही नाही

Which of the following monetary tools have the same effect on the expansion of money under monetary and credit policy of the central bank ?

(1) Cash Reserve Ratio (CRR) (2) Statutory Liquidity Ratio (SLR)

(3) Both the above (4) Neither of the above

---

44. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) उत्पादन उपक्रमांसाठी मध्यम प्रकल्पांकरता गुंतवणूक मर्यादा ₹ 2 ते 5 कोटी आहे.

(b) सेवा उपक्रमांसाठी मध्यम प्रकल्पांकरता गुंतवणूक मर्यादा ₹ 5 ते 10 कोटी आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) For manufacturing enterprises investment limits for medium projects is ₹ 2 to 5 crores.

(b) For service enterprises investment limit for medium project is ₹ 5 to 10 crores.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

45. चलन संख्यामान सिद्धांतातील समीकरण :

MV = PT __________ म्हणून संबोधले जाते.

(1) रॉबर्टसनचे समीकरण (2) मार्शलचे समीकरण

(3) केनेसियनचे समीकरण (4) फिशरचे समीकरण

In quantity theory of money the equation :

MV = PT is known as __________.

(1) Robertson's equation (2) Marshall's equation

(3) Keynesian equation (4) Fisher's equation

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

46. जोड्या जुळवून योग्य पर्याय शोधा.

	सिंचन विकास महामंडळ		**स्थापना वर्ष**
(a)	महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ	(i)	एप्रिल 1997
(b)	विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ	(ii)	डिसेंबर 1997
(c)	कोंकण पाटबंधारे विकास महामंडळ	(iii)	ऑगस्ट 1998
(d)	गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ	(iv)	जानेवारी 1996

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(3)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

Match the following and choose the correct code :

	Irrigation Development Corporation		**Year of Establishment**
(a)	Maharashtra Krishna Valley Development Corporation	(i)	April 1997
(b)	Vidarbha Irrigation Development Corporation	(ii)	December 1997
(c)	Konkan Irrigation Development Corporation	(iii)	August 1998
(d)	Godavari Marathwada Irrigation Development Corporation	(iv)	January 1996

Answer options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(3)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

47. **योग्य** पर्याय निवडा :

केंद्र सरकारच्या भांडवली उत्पन्नामध्ये कोणत्या घटकांचा समावेश होतो ?

(a) अंतर्गत कर्जापासून उत्पन्न (b) बर्हिगत कर्जापासून उत्पन्न

(c) अल्प बचतीपासून उत्पन्न (d) भविष्य निर्वाह निधीपासूनचे उत्पन्न

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (c) आणि (d)

(3) (a), (c) आणि (d) (4) वरील सर्व

Choose the **correct** option :

What factors are included in the Central Government's Capital Income ?

(a) Income from internal debts. (b) Income from external debts.

(c) Income from small savings. (d) Income from provident funds.

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) (c) and (d)

(3) (a), (c) and (d) (4) All the above

---

48. प्रमंडळ कर हा __________ कर आहे.

(a) कंपन्यांच्या उत्पन्नावर कर

(b) कंपन्यांच्या एकूण प्राप्तीवर कर

(c) कंपन्यांच्या उलाढालीवर कर

(d) कंपन्यांच्या देणग्यांवर कर

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b)

(3) (a), (b) आणि (c) (4) (a), (b), (c) आणि (d)

The corporation tax is a __________.

(a) tax on income of companies

(b) tax on total receipts of the company

(c) tax on turnover of the company

(d) tax on donations of the company

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (b)

(3) (a), (b) and (c) (4) (a), (b), (c) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

49. पुढील उपक्रम वास्तविक गुंतवणूकी संदर्भात उतरत्या क्रमाने लावा :

(a) ऑईल अँड नॅचरल गॅस कमीशन

(b) भारत संचार निगम

(c) इंडियन ऑयल कॉर्पोरेशन

(d) नॅशनल थर्मल पॉवर कॉर्पोरेशन

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (a), (b), (d), (c)

(3) (a), (c), (d), (b) (4) (a), (d), (c), (b)

Arrange the following enterprises in terms of real investment in a descending order :

(a) Oil and Natural Gas Commission

(b) Bharat Sanchar Nigam

(c) Indian Oil Corporation

(d) NTPC

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (a), (b), (d), (c)

(3) (a), (c), (d), (b) (4) (a), (d), (c), (b)

---

50. UNDP च्या मानव विकास अहवालाप्रमाणे (2009) पुढील दोन विधानांतील कोणते **योग्य** नाही ?

(भारताची आयु अपेक्षा 63.4 व प्रौढ साक्षरतेची टक्केवारी (2007) 66 होती)

(a) अमेरिका, युके, फ्रान्स, जापान, कॅनडा यांची सरासरी आयु अपेक्षा 2007 सुमारे 84 होती.

(b) वरील देशात प्रौढ साक्षरता टक्केवारी 2007 मध्ये सुमारे 99 होती.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

As per the Human Development Report (2009) of the UNDP which one of the following two statements is not **correct** ?

(Life expectancy for India was 63.4 and Adult literacy % (2007) was 66)

(a) An average life expectancy 2007 for USA, UK, France, Japan, Canada was about 84.

(b) Adult literacy percentage 2007 for the above countries was about 99.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

51. भारताच्या बी.पी.ओ. सेवांचे दोन मुख्य ग्राहक ________ आहेत.

(a) अमेरिका (b) जपान

(c) जर्मनी (d) पश्चिम युरोप

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (d) (2) (a) आणि (c)

(3) (b) आणि (d) (4) (c) आणि (d)

For India's BPO (Business Process Outsourcing) Services, the main two consumers are ________.

(a) U.S.A. (b) Japan

(c) Germany (d) Western Europe

Answer options :

(1) (a) and (d) (2) (a) and (c)

(3) (b) and (d) (4) (c) and (d)

---

52. 2007-09 या काळात ________ व ________ या राज्यांत प्रसूती समयी माता मृत्यूदर 100 पेक्षा कमी होता.

(a) केरळ (b) तामीळनाडू (c) महाराष्ट्र (d) गुजरात

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a) फक्त

(3) (a), (b), (c) आणि (d) (4) (a) आणि (c)

The maternal mortality rate in 2007-09 was below 100 in the states of ________ and ________.

(a) Kerala (b) Tamil Nadu (c) Maharashtra (d) Gujarat

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) (a) only

(3) (a), (b), (c) and (d) (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

53. जागतिक बँकेच्या विश्व विकास अहवाला (2010) बाबत पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) विकसनशील अर्थव्यवस्थेखाली विश्वाची सुमारे 83% लोकसंख्या आहे व ती जगाच्या सुमारे 38% स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न आय दर्शविते.

(b) युरोपातील काही देश विकसनशील अर्थव्यवस्था दर्शवितात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements about the World Development Report (2010) of the World Bank is **correct** ?

(a) Developing economies comprise about 83% of the world population but account for about 38% of the World Gross National Income.

(b) Some of the countries of Europe also come under developing economies.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

54. महाराष्ट्राच्या औद्योगिक संरचनेतील 1991 नंतरच्या बदलांपैकी एक प्रमुख बदल म्हणजे :

(1) ग्राहक वस्तू प्रधान उद्योगांची वाढ.

(2) ग्राहक वस्तू प्रधान उद्योगांकडून भांडवली व पुनर्निर्माण वस्तू उद्योगाकडे स्थित्यंतर.

(3) ग्राहकोपयोगी वस्तू उद्योगांचे खाजगीकरण.

(4) भांडवली वस्तू उद्योगाचा कमी होणारा वाटा.

One of the changes in the industrial structure of Maharashtra post - 1991 was :

(1) Increase in the consumer goods industries.

(2) Transition from consumer goods industries to capital goods and reprocessing industries.

(3) Privatisation of consumer goods industries.

(4) Reduced share of capital goods industries.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

55. औद्योगिक आजारपण निश्चितीसाठी वापरला जाणारा मूलभूत निकष ________ हा आहे.

(a) वारंवार रोख नुकसान (b) कर्ज-समभाग गुणोत्तर वाढ

(c) उच्च श्रम परिवर्तन दर (d) नक्त मालमत्ता घट

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b)

(3) (a), (b) आणि (d) (4) (b) आणि (c)

The fundamental criteria used for identifying industrial sickness is ________.

(a) Recurrence of cash loss (b) Increase in debt-equity ratio

(c) High labour turnover (d) Reduction in networth

Answer options :

(1) (a) only (2) (a) and (b)

(3) (a), (b) and (d) (4) (b) and (c)

---

56. पुढील विधानांचा विचार करा :

(a) स्वातंत्र्यानंतरचा भारताचा पहिला अर्थसंकल्प 28 फेब्रुवारी, 1948 ला आर.के. षण्मुख चेट्टी यांनी मांडला.

(b) भारतात सर्वात जास्त अर्थसंकल्प मांडण्याचा मान अर्थमंत्री मोरारजी देसाई यांना मिळाला.

(c) प्रणव मुखर्जी यांनी त्यांचा पाचवा अर्थसंकल्प 16 मार्च, 2012 रोजी मांडला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) बरोबर, (b) आणि (c) चूक

(2) वरील सर्व बरोबर

(3) (b) आणि (c) बरोबर

(4) (a) आणि (b) बरोबर आहेत.

Consider the following statements :

(a) R.K. Shanmukh Chetti presented India's first post independence budget on 28 February, 1948.

(b) Presenting budget for the highest number of times is recorded in the name of the finance minister Morarji Desai.

(c) Pranab Mukherji presented his 5th budget on 16th March, 2012.

Answer options :

(1) (a) is correct (b) and (c) are incorrect

(2) All the above are correct

(3) (b) and (c) are correct

(4) (a) and (b) are correct

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

57. भारतातील राज्ये व केन्द्रशासित प्रदेशांच्या लोकसंख्येच्या संदर्भात (2011) पुढील दोन विधानांतील कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) लक्षद्वीपची लोकसंख्या सगळ्यात कमी आहे. त्यानंतर चढत्या क्रमात येतात : अंदमान व निकोबार बेटे, दमण व दीव आणि दादरा व नगर हवेली.

(b) सन 2011 च्या जनगणनेप्रमाणे कर्नाटक व गुजरात राज्यांची लोकसंख्या जवळपास सारखी (दहा लाखापेक्षा कमी फरक) आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** in terms of the population of the states and the Union Territories 2011 ?

(a) Lakshadweep has the least population. Thereafter the order of increasing population is : Andaman and Nicobar Islands, Daman and Diu and Dadra and Nagar Haveli.

(b) Karnataka and Gujarat have almost the same population (difference of less than ten lakhs) as per 2011 census.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

58. एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना ही __________ करिता आहे.

(a) गरीबांना उत्पादक साधने वा कौशल्ये हस्तांतरीत करणे

(b) स्वयं रोजगार

(c) वेतन रोजगार

(d) दुष्काळ प्रभावित शेतकरी

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (b) फक्त (4) (d) फक्त

Integrated rural development program is for __________.

(a) Transferring productive assets or skills to the poor

(b) Self employment

(c) Wage employment

(d) Drought affected farmers

Answer options :

(1) (a) and (b) (2) (a), (b) and (c)

(3) (b) only (4) (d) only

---

59. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) यू.एन.डी.पी. च्या (2014 च्या) मानव विकास अहवालानुसार, लिंगभेद निर्देशांकानुसार 152 देशांमध्ये भारताचा 127 वा क्रमांक लागतो.

(b) त्याच अहवालानुसार मानव विकास निर्देशांकात भारत 187 पैकी 165 वा आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) According to UNDP Human Development Report (2014), India ranks 127th out of 152 countries on the Gender Inequality Index.

(b) According to the same report India ranks 165th out of 187 on the Human Development Index.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

60. महाराष्ट्रात डाळ व तेलगिरण्या प्रामुख्याने __________ या भागात आढळतात.

(1) भंडारा, गोंदिया आणि गडचिरोली

(2) ठाणे, रायगड आणि रत्नागिरी

(3) विदर्भ, कोल्हापूर आणि सातारा

(4) विदर्भ, मराठवाडा आणि खानदेश

Dal and oil mills in Maharashtra are mostly located in __________.

(1) Bhandara, Gondiya and Gadchiroli

(2) Thane, Raigad and Ratnagiri

(3) Vidarbha, Kolhapur and Satara

(4) Vidarbha, Marathwada and Khandesh

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

61. भारताची लोकसंख्या व तिच्या वाढीच्या संदर्भात पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) दशकीय वाढीतील बदल टक्केवारीत सन 1971 (1961-1971) पासून सतत उणे राहिला.

(b) स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर सन 1961 मध्ये दशकीय वाढीतील बदल टक्केवारीत सर्वात अधिक राहिला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements about the population and its growth in India is **correct** ?

(a) The percentage change in decadal growth has been continuously negative since 1971. (1961-1971)

(b) The percentage change in decadal growth has been highest post-independence as noted in 1961.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

62. BPO सेवा या __________ सेवांच्या उपघटक आहेत.

(1) व्यापारी

(2) संगणक उत्पादन

(3) माहिती व तंत्रज्ञान संबंधित

(4) संशोधन व अभियांत्रिकी

BPO (Business Process Outsourcing) services are a sub-component of __________.

(1) Trading services

(2) Computer product services

(3) Information and technology related services

(4) Research and engineering services

---

63. भारताच्या स्थूल देशांतर्गत उत्पादनातील सर्वाधिक टक्के अनुदान हे सार्वजनिक खर्चाच्या स्वरूपात __________ वर खर्च केले जाते.

(1) तांदूळ (2) केरोसीन (3) खते (4) वीज

The largest amount of public expenditure in the form of subsidies as a percentage of GDP is on __________.

(1) Rice (2) Kerosene (3) Fertilisers (4) Electricity

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

64. भाववाढ नियंत्रण __________ मार्फत केले जाते.

(a) रेपो (b) उलट रेपो

(c) रोख राखीव गुणोत्तर (d) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीचे कर्ज

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) (2) (a) आणि (b)

(3) (a) फक्त (4) (a), (b), (c)

The control of inflation is done through __________.

(a) Repo (b) Reverse repo

(c) Cash reserve ratio (d) Borrowing from IMF

Answer options :

(1) (a) and (c) (2) (a) and (b)

(3) (a) only (4) (a), (b), (c)

---

65. दारिद्र्य रेषेखालील लोकसंख्येचे प्रमाण लक्षात घेता घटत्या क्रमाने राज्यांची क्रमवारी 2011-12 मध्ये __________ अशी होती.

(a) महाराष्ट्र (b) गुजरात (c) केरळ (d) कर्नाटक

पर्यायी उत्तरे :

(1) (d), (a), (b), (c) (2) (c), (b), (a), (d)

(3) (d), (b), (a), (c) (4) (c), (a), (d), (b)

If the states are arranged in descending order on the basis of BPL population the order in 2011-12 was :

(a) Maharashtra (b) Gujarat (c) Kerala (d) Karnataka

Answer options :

(1) (d), (a), (b), (c) (2) (c), (b), (a), (d)

(3) (d), (b), (a), (c) (4) (c), (a), (d), (b)

---

66. पुढे दिलेल्या कोणत्या तीन अन्नधान्यांनी 1970-2010 या काळात उत्पादनात सर्वात अधिक वाढीची टक्केवारी दर्शविली :

तृणधान्य, डाळी, तांदूळ, गहू, तेलबिया, ऊस, कापूस

(1) ऊस, गहू, कापूस (2) गहू, तांदूळ, डाळी

(3) कापूस, गहू, तेलबिया (4) कापूस, डाळी, गहू

From amongst the following food grains name the three that have shown the maximum percentage rise in production from 1970-2010.

Cereals, Pulses, Rice, Wheat, Oilseeds, Sugarcane, Cotton.

(1) Sugarcane, Wheat, Cotton (2) Wheat, Rice, Pulses

(3) Cotton, Wheat, Oilseeds (4) Cotton, Pulses, Wheat

---

67. सन 2007 मध्ये पुढील अन्नधान्यांचा समावेश करुन अन्न सुरक्षा अभियानची सुरुवात झाली.

(a) भात (b) गहू (c) कडधान्ये (d) जवार

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (d) (2) (a), (b), (c) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (c), (d)

Food security mission was launched in 2007 with the following components.

(a) Rice (b) Wheat (c) Pulses (d) Jawar

Answer Options :

(1) (a), (b), (d) (2) (a), (b), (c) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (c), (d)

---

68. नाफेड (NAFED) ________ चे कार्य करते.

(a) सहकार विपणन (b) शासकीय अभिकरण

(c) विमा अभिकर्ता (d) करारशेती प्रेरक

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (a), (b), (c) आणि (d) (4) (b), (c) आणि (d)

NAFED functions as ________.

(a) Cooperative marketing (b) Government Agency

(c) Insurance agent (d) Facilitator for contract farming

Answer Options :

(1) (a), (b) (2) (a), (b) and (c)

(3) (a), (b), (c) and (d) (4) (b), (c) and (d)

---

69. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) मानवी दारिद्र्य निर्देशांक हा सर्वप्रथम सन 1997 च्या मानवी विकास अहवालात प्रस्तुत केला गेला.

(b) सर्व राज्यात केरळ, महाराष्ट्र, पंजाब व हरियाणा ही सर्वात उच्च मानवी विकास निर्देशांक असलेली पहिली चार राज्ये आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Human poverty Index was for the first time presented in the Human Development report of the year of 1997.

(b) Kerala, Maharashtra, Punjab and Haryana are the first four states with the highest HDI among the states.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

70. जागतिक व्यापार संघटनेच्या शेतीविषयक करारात कोणत्या तरतूदी आहेत ?

(a) बाजार प्रवेश उपलब्ध करून देणे

(b) देशांतर्गत मदतीचे नियमन

(c) निर्यात अनुदान नियमन

(d) न्याय्य पद्धती राबविणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (c) (2) (a), (c), (d) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c)

What are the provisions in Agreement On Agriculture (AOA) under the WTO ?

(a) Providing market access

(b) Regulating domestic support

(c) Containing export subsidies

(d) Ensuring fair practices

Answer Options :

(1) (a), (c) (2) (a), (c), (d) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

71. सर्व पंचवार्षिक योजनांमध्ये कृषी विकासाच्या व्यूह रचनेत __________ समाविष्ट होते.

(a) कृषी विस्तार सेवा

(b) अनुकूल व्यापार शर्ती

(c) सिंचन विस्तार

(d) संस्थात्मक कर्ज

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (c) (2) (a), (c) आणि (d)

(3) (a), (b), (d) (4) (b), (c), (d)

The strategy used through five year plans for agricultural development included __________.

(a) Agricultural extension services

(b) Favourable terms of trade

(c) Expansion of irrigation

(d) Institutional credit

Answer Options :

(1) (a), (c) (2) (a), (c) and (d)

(3) (a), (b), (d) (4) (b), (c), (d)

---

72. राष्ट्रीय बांबू मिशन 2006-2007 मध्ये पुढीलपैकी एक सोडून इतर उद्दिष्टांसमवेत सुरु करण्यात आले :

(1) बांबू लागवडीखालील क्षेत्र वाढविणे

(2) बांबूंच्या सर्व प्रजातींच्या उच्च प्रतीच्या रोपांचे मोठ्या प्रमाणात उत्पादन

(3) मानव साधनसंपत्तीचा विकास

(4) विपणन सुविधांचा विकास

ते एकमेव उद्दिष्ट ओळखा.

National Bamboo Mission was launched in 2006-2007 with the following important activities but for one :

(1) increasing area under bamboo cultivation

(2) mass production of quality planting material of all the species

(3) development of human resource

(4) development of marketing facilities

Identify the activity.

---

73. आर्थिक विकास आणि पर्यावरण यामधील संबंध दर्शवणाऱ्या प्रमेयाचे नाव काय ?

(1) पर्यावरणीय फिलिप्स वक्र गृहितक

(2) पर्यावरणीय मार्शल वक्र गृहितक

(3) पर्यावरणीय पिगू वक्र गृहितक

(4) पर्यावरणीय कुझनेट्स वक्र गृहितक

Which is the hypothesis that indicates the relationship between the economic development and the environment ?

(1) The Environmental Phillips curve hypothesis

(2) The Environmental Marshall curve hypothesis

(3) The Environmental Pigou curve hypothesis

(4) The Environmental Kuznets curve hypothesis

---

74. जोड्या जुळवून **योग्य** पर्याय शोधा :

	शेती महामंडळ		**स्थापना वर्ष**
(a)	शेती पुनर्वित्त विकास निगम	(i)	1968
(b)	शेतकी वित्त निगम	(ii)	1969
(c)	शेतकी पत निगम	(iii)	1963
(d)	लहान शेतकरी विकास संस्था	(iv)	1958

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(2)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

Match the following and select the **correct** code :

	Agricultural Corporation		**Year of commencement**
(a)	Agricultural Refinance and Development Corporation	(i)	1968
(b)	Agriculture Finance Corporation	(ii)	1969
(c)	Agriculture Credit Corporation	(iii)	1963
(d)	Small Farmer Development Agency	(iv)	1958

Answer Options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(2)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

75. निव्वळ खर्च लाभ सिद्धांतात वस्तुचे मूल्य ________ आधारे ठरते.

(a) श्रम (b) भांडवल (c) भूमी संसाधने (d) तंत्रज्ञान

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b)

(3) (a), (b) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (d)

The absolute cost advantage theory measures the value of goods through ________.

(a) Labour (b) Capital (c) Land resources (d) Technology

Answer Options :

(1) (a) only (2) (a) and (b)

(3) (a), (b) and (c) (4) (a), (b) and (d)

---

76. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) सन 1952 ते 2012 या काळात भारतात खतांचा वापर 500 पटीपेक्षा अधिक वाढला आहे.

(b) अमाप उत्पादनामुळे भारताला आता खते आयात करावी लागत नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The fertilizer consumption in India has gone up more than 500 times from 1952 to 2012.

(b) Because of the bumper production India does not have to import fertilizers any more.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

77. जोड्या जुळवून **योग्य** पर्याय निवडा :

	व्यापार सिद्धांत		**अर्थशास्त्रज्ञ**
(a)	निव्वळ खर्च लाभ	(i)	पॉल क्रुगमन
(b)	तुलनात्मक खर्च लाभ	(ii)	हॅबर्लर
(c)	संधी खर्च सिद्धांत	(iii)	डेव्हीड रिकार्डो
(d)	उद्योगांतर्गत व्यापार	(iv)	ॲडम स्मिथ

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the following and select the **correct** code :

	Trade Theory		**Economist**
(a)	Absolute cost advantage	(i)	Paul Krugman
(b)	Comparative cost advantage	(ii)	Habeuler
(c)	Opportunity cost theory	(iii)	David Ricordo
(d)	Intra-industry trade	(iv)	Adam Smith

Answer Options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

78. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) एकूण कार्यरत लोकसंख्येतील शेत मजुरांचे प्रमाण सन 1951 ते 2010, 25% पासून 20% पर्यंत कमी झाले.

(b) लागवड करणाऱ्यांचेही प्रमाण सन 1951 ते 2010, 50% पासून ते सुमारे 30% पर्यंत कमी झाले.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The proportion of agricultural labourers to the total working population has decreased from 25% to 20% between 1951 and 2010.

(b) The proportion of cultivators also declined from 50% to about 30% in the period.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

79. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **चुकीचे** आहे ?

(a) भारतात राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँकेची स्थापना 1982 मध्ये झाली.

(b) प्रादेशिक ग्रामीण बँकांची स्थापना 1973 मध्ये झाली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) The National Agricultural and Rural Development Bank was established in India in 1982.

(b) The Regional Rural Banks were set up in 1973.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

80. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) युनायटेड किंगडम व युनायटेड स्टेटस्‌मध्ये 6 - 7% कार्यरत लोकसंख्या शेतीवर काम करते.

(b) भारतात कार्यरत संख्येच्या 49.7% लोकांना शेती रोजगार पुरविते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) In United Kingdom and United States only 6 to 7% of the working population is engaged in agriculture.

(b) In India 49.7% of Indias work force is provided with employment by the agricultural sector.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

81. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) भारताची ऊसाची उत्पादकता चीनपेक्षा कमी आहे (2010).

(b) इजिप्तची ऊसाची उत्पादकता भारतापेक्षा कितीतरी अधिक आहे (2010).

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The productivity of Sugarcane in India is lower than that of China (2010).

(b) The productivity of Sugarcane in Egypt is much higher than that of India (2010)

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

82. चामडे उत्पादनांकरिता निर्यातीसाठी उत्कृष्ट शहरे म्हणून मान्यता पावलेली शहरे कोणती ?

(1) कानपूर, जयपूर, श्रीनगर (2) उदयपूर, पहलगाम, गाझियाबाद

(3) कानपूर, देवास, अंबर (4) जयपूर, चेन्नई, चंदीगड

What are the Towns of Export Excellence for leather products recognised as such ?

(1) Kanpur, Jaipur, Srinagar (2) Udaipur, Pahalgam, Gaziabad

(3) Kanpur, Dewas, Ambur (4) Jaipur, Chennai, Chandigarh.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

83. लिंगसापेक्ष विकास निर्देशांकात (GDI) कोणत्या पैलूंचा विचार केला जातो ?

(a) स्त्रियांचे अपेक्षित आयुर्मान

(b) स्त्रियांमधील प्रौढ साक्षरता आणि शाळामधील नावनोंदणी गुणोत्तर

(c) स्त्रियांचे दरडोई उत्पन्न

(d) शेतात काम करणाऱ्या स्त्रियांची टक्केवारी

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (d) (2) (a), (b), (c) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (d)

What are the dimensions of Gender Related Development Index (GDI) ?

(a) Female life expectancy

(b) Female adult literacy and gross enrolment ratio

(c) Female per capita income

(d) Percentage of females working in agricultural fields

Answer Options :

(1) (a), (b), (d) (2) (a), (b), (c) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (d)

---

84. अर्थव्यवस्थेची परकीय भांडवल सामावून घेण्याची क्षमता __________ शी व्यस्त प्रमाणात संबंधित आहे.

(a) विनिमय दर उर्ध्वमूल्यन (b) अप्रगत वित्तीय क्षेत्र

(c) अप्रगत श्रम बाजार (d) चालू खात्यावरील तूट

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (a), (b), (c) आणि (d) (4) (c) आणि (d)

The extent of absorption of foreign capital is inversely related to :

(a) Over valuation of exchange rate (b) Under developed financial sector

(c) Under developed labour market (d) Current account deficit

Answer Options :

(1) (a) and (b) (2) (a), (b) and (c)

(3) (a), (b), (c) and (d) (4) (c) and (d)

---

85. शेती व संलग्न क्षेत्रातील कोणत्या अन्न-घटकाची 2004-2005 मधील विद्यमान किमतीवर आधारित उत्पादनाची किंमत सर्वात अधिक होती ?

(1) तांदूळ (2) गहू (3) दूध (4) ऊस

The value of output of which one was the highest in 2004-2005 at current prices of the total value of output of agriculture and allied sectors ?

(1) Rice (2) Wheat (3) Milk (4) Sugarcane

---

86. इन्टरनॅशनल युनियन फॉर द काँझर्वेशन ऑफ नेचर अँड नॅचरल रिसोर्सेस तर्फे सादर झालेल्या वर्ल्ड काँझर्वेशन स्ट्रॅटेजीत ब्रंटलँडच्या अहवालात सन 1980 मध्ये चिरंतन विकास ही संज्ञा सर्वप्रथम वापरली गेली त्या अहवालाचे शीर्षक काय होते ?

(1) आपले उत्तम भवितव्य (2) आपले अंधारलेले भवितव्य
(3) आपले सामुदायिक भवितव्य (4) आपले असाधारण भवितव्य

What was the title of the Brundtland report that defined the term sustainable development, for the first time used in the world conservation strategy presented by the International Union for the conservation of Nature and Natural Resources in 1980 ?

(1) Our bright future (2) Our dark future
(3) Our common future (4) Our uncommon future

---

87. भारत निर्माण कार्यक्रम 2005 यात ग्रामीण भागात पायाभूत सुविधा कोणत्या आहेत ?

(a) जलसिंचन व ग्रामीण रस्ते
(b) ग्रामीण निवारा
(c) ग्रामीण पाणीपुरवठा
(d) ग्रामीण विद्युतीकरण
(e) ग्रामीण दूरध्वनी

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b), (c), (d) (2) (a), (b), (c), (d)
(3) (a), (c), (d), (e) (4) (a), (b), (c), (d), (e)

What rural infrastructural facilities are included in the Bharat Nirman Programme 2005 ?

(a) Irrigation and Rural Roads
(b) Rural shelter
(c) Rural water supply
(d) Rural electricity
(e) Rural Telephone

Answer Options :

(1) (b), (c), (d) (2) (a), (b), (c), (d)
(3) (a), (c), (d), (e) (4) (a), (b), (c), (d), (e)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

88. आंतरराष्ट्रीय विकास संस्था ________ करते.

(a) ग्रामीण पायाभूत सुविधासाठी वित्तपुरवठा

(b) ठिबक सिंचनासाठी वित्तपुरवठा

(c) बाजारपेठ सुविधांसाठी वित्तपुरवठा

(d) निर्यातीकरिता वित्तपुरवठा

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (c) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (a), (d) (4) (b)

The International Development Agency (IDA) helps in :

(a) Financing rural infrastructure

(b) Financing drip irrigation

(c) Financing marketing facilities

(d) Financing exports

Answer Options :

(1) (a), (c) (2) (a), (b) and (c)

(3) (a), (d) (4) (b)

---

89. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या हेक्चर-ओहलीन सिद्धांताला ________ असेही संबोधले जाते :

(1) तुलनात्मक लाभाचा सिद्धांत

(2) घटक देणगी सिद्धांत

(3) निव्वळ लाभाचा सिद्धांत

(4) अनेक-देश अनेक-वस्तू सिद्धांत

Hecksher - Ohlin theory of International Trade is also called as ________.

(1) Theory of Comparative Advantage

(2) Factor Endowment Theory

(3) Theory of Absolute Advantage

(4) Multi-Country-Multi-Commodity Model

---

90. सार्कच्या उद्दिष्टांमध्ये ________ समाविष्ट होते.

(a) जलद आर्थिक विकास

(b) विषमता कमी करणे

(c) विनियम दर स्थैर्य

(d) सामुहिक स्वावलंबन

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (d) (2) (a), (b), (c) (3) (a), (b) (4) (c), (d)

The SAARC objectives include ________.

(a) to accelerate economic development

(b) to reduce in-equality

(c) to stabilise exchange rate

(d) collective self reliance

Answer Options :

(1) (a) and (d) (2) (a), (b), (c) (3) (a), (b) (4) (c), (d)

---

91. सन 2000 च्या आसियानच्या परिषदेने आसियान एकत्रीकरण पुढाकार ________ करिता घेतला होता.

(a) विकासदरी घटविणे

(b) स्पर्धात्मकता वाढविणे

(c) मानव निर्देशांक वाढविणे

(d) स्त्री-विरोधी गुन्हे घटविणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) (2) (a), (b), (c) (3) (a), (c) (4) (c), (d)

The ASEAN Summit in 2000 launched the Initiative for ASEAN Integration (IAI) to ________.

(a) reduce development divide

(b) enhance competitiveness

(c) improve human development index

(d) reduce crime against women

Answer Options :

(1) (a), (b) (2) (a), (b), (c) (3) (a), (c) (4) (c), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

92. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) भारतात पशुधन जगात सर्वात अधिक असून भारतात जगातील 17% पशुधन आहे. चायना 10% ने जगात दुसऱ्या क्रमांकावर आहे.

(b) इतर देशांच्या तुलनेत भारताच्या पशुधनाचा राष्ट्रीय उत्पन्नात वाटा अल्प आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) कोणतेही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) India is at the top of the World with 17% of the total livestock population. China comes second with 10%.

(b) The contribution of livestock in India to the national income compared to the other countries is insignificant.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

93. 2013 च्या राष्ट्रीय पशुधन योजनेच्या उद्दिष्टांत ________ यांचा समावेश आहे.

(a) पशुधन उत्पादकता वाढविणे

(b) समावेशक विकास

(c) स्त्री-सक्षमीकरण

(d) ग्रामीण उत्पन्न विषमता कमी करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (c), (d) (4) (a), (c) आणि (d)

The objectives of National Livestock Policy of 2013 include ________.

(a) Improving productivity of livestock

(b) Inclusive growth

(c) Gender empowerment

(d) Reducing income inequality in rural area

Answer Options :

(1) (a), (b) (2) (a), (b) and (c)

(3) (c), (d) (4) (a), (c) and (d)

---

94. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) सार्क देशांबरोबर भारताचा व्यापार तोल 1987 ते 2004 नेहमी सकारात्मक राहिला.

(b) सन 1995 पासून 2003-2004 पर्यंत व्यापार तोल सुमारे तिप्पट वाढला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) Indias Trade Balance with the SAARC countries from 1987 to 2004 was always positive.

(b) Since 1995 the Trade Balance has grown about three fold upto 2003-2004.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

95. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) भारतात 1951 च्या जनगनणेनुसार शहरी : ग्रामीण गुणोत्तर 1 : 5.3 होते.

(b) भारतात 2011 च्या जनगनणेनुसार शहरी : ग्रामीण गुणोत्तर 1 : 2.2 आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) As per 1951 census Urban : Rural ratio in India was 1 : 5.3

(b) As per 2011 census, Urban : Rural ratio in India is 1 : 2.2

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

96. भारतीय कृषी अनुसंधान परिषदेने (ICAR) हरित क्रांतीमध्ये संशोधन आणि तांत्रिक विकासाद्वारे आद्य भूमिका बजावल्यामुळे अन्नधान्य उत्पादनामध्ये सन 1951 - 2014 या कालखंडात __________ पट वाढ झाली आहे.

(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 7

The ICAR has played a pioneering role in ushering green revolution in India through its research and technology development that has enabled the country to increase the production of food grains __________ times since 1951 to 2014.

(1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 7

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

97. भारतामध्ये कृषी बाजारांचे नियंत्रण हे कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या कायद्यांन्वये करण्यात येते. महाराष्ट्र राज्यामध्ये बाजारांच्या नियंत्रणासाठी पहिला मॉडेल ॲक्ट कोणत्या वर्षी करण्यात आला ?

(1) 2001 (2) 2002 (3) 2003 (4) 2004

Agricultural markets in India are regulated through "Agricultural Produce Market Committee Act". In which year was the first model APMC Act passed in Maharashtra ?

(1) 2001 (2) 2002 (3) 2003 (4) 2004

---

98. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) आपली सरासरी जमीन धारणा 0.8 हेक्टर आहे.

(b) यू.एस.ए. ची सरासरी जमीन धारणा भारताच्या तुलनेत पन्नास पटी पेक्षा अधिक आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) Our average size of holding is 0.8 hectares.

(b) The average size of holding in USA is more than fifty times that of India.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

99. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) अल्प मुदतीचे कर्ज केवळ 12 महिन्यांकरता दिले जाते.

(b) अल्प मुदंतीचे कर्ज केवळ 9 महिन्यांकरता दिले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) एकही नाही (4) निश्चित मुदत नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Short term loans are those that are granted only for 12 months.

(b) Short term loans are those that are granted only for 9 months.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Neither (4) No period is fixed

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

100. अकराव्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये कृषी आणि संलग्न क्षेत्रामध्ये सरासरी 4 टक्के अभिवृद्धीच्या उद्देशाने ''राष्ट्रीय कृषी विकास योजना'' 2007 - 08 वर्षामध्ये सुरु करण्यात आली.

(a) या योजनेत कोणत्याही विशिष्ट भागाचा विकास अपेक्षित नाही.

(b) केशर मोहीम या योजनेत अंतर्भूत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) योग्य (2) केवळ (b) योग्य

(3) दोन्ही योग्य (4) एकही योग्य नाही

With the object to achive 4 per cent growth rate in agriculture and allied sectors during 11th Five Year Plan, the "Rashtriya Krishi Vikas Yojana" (RKVY) was started in the year 2007 - 08.

(a) It does not envisage development of any particular region.

(b) Saffron Mission is not covered under the scheme.

Answer Options :

(1) Only (a) is right (2) Only (b) is right

(3) Both are right (4) Neither is right

---

101. कोणती प्रतिदिन, उष्मांकाची (किलोग्रॅम कॅलरी) गरज, राष्ट्रीय आरोग्य संशोधन संस्थेच्या पोषण तज्ञ गटाच्या प्रमाणानुसार योग्य नाही ?

(1) मुली 13 ते 18 वर्षातील 2200 (2) गरोदर स्त्रिया–2200

(3) स्तनपान करवणारी महिला 2600 (4) यापैकी कोणतेही नाही

Which daily calorie requirement (k.cal.) is incorrect as recommended by the Nutrition Expert Group of I.C.M.R. :

(1) Girls 13 - 18 years - 2200 (2) Pregnant women - 2200

(3) Lactating women - 2600 (4) None of the above

---

102. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा 2013 अन्वये सार्वजनिक वितरण प्रणाली मध्ये गहू ________ दराने कायदा लागू झालेल्यापासून तीन वर्ष पर्यंत देय राहील :

(1) ₹ 3 प्रती किलो (2) ₹ 1 प्रती किलो

(3) ₹ 2 प्रती किलो (4) ₹ 4 प्रती किलो

Subsidised price under Targeted Public Distribution System for wheat is ________ for a period of three years from the date of commencement of the National Food Security Act 2013.

(1) ₹ 3 per kg. (2) ₹ 1 per kg.

(3) ₹ 2 per kg. (4) ₹ 4 per kg.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

103. खालीलपैकी कोणती 'किंमत' पिकाची लागवड/पेरणी करण्यापूर्वी भारत सरकार घोषित करते ?

(a) आधारभूत किंमत

(b) खरेदी किंमत

(c) वैधानिक किंमत

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a) (3) (b) आणि (c) (4) (c)

Which crop price is announced before sowing of the crops by the Govt. of India ?

(a) Support price

(b) Procurement price

(c) Statutory price

Answer Options :

(1) (a) and (b) (2) (a) (3) (b) and (c) (4) (c)

---

104. राष्ट्रीय मध्यान्न भोजन कार्यक्रमाबाबत पुढील दोन पैकी कोणते विधान **अयोग्य** आहे ?

(a) या कार्यक्रमा अंतर्गत शैक्षणिक कामगिरीत सुधारही अपेक्षित आहे.

(b) काही भागात मध्यान्न भोजन पुरविले जाते परंतु बहुतांशी राज्यात धान्य घरी नेऊ दिले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements regarding National Mid-day Meal Programme is **incorrect** ?

(a) Improving learning achievements of school children is also intended in the programme.

(b) School meals are provided in some areas however take home ration is the norm in the majority of the states.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

105. 2003 - 13 या काळातील भारताच्या परदेशी व्यापार रचनेतून असे दिसते की :

(a) निर्यातीत आशिया प्रमुख भागीदार आहे.

(b) उत्पादित वस्तुंचे निर्यातीतील योगदान वाढले.

(c) पेट्रोलियम वस्तुंचे निर्यातीतील योगदान वाढले.

(d) अमेरिकेसोबतची निर्यात वाढली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (b) आणि (d) (4) (a) आणि (d)

The composition of India's Foreign Trade from 2003-2013 shows that :

(a) Asia is a dominant partner in export

(b) Contribution of manufactured goods in exports has risen

(c) Contribution of petroleum products in exports has risen

(d) Export to USA has increased

Answer Options :

(1) (a) and (c) (2) (a), (b) and (c)

(3) (b) and (d) (4) (a) and (d)

---

106. ॲगमार्क नेटच्या माहिती यंत्रणेतून शेतकऱ्यांना खालील मुद्यावर माहिती दिली जाते :

(a) विविध पिकांच्या अद्यावत किंमती

(b) ग्राहकांची आवडनिवड आणि पुरवठा परिस्थिती

(c) जागतिक व्यापाराविषयी माहिती

(d) देशांतर्गत बाजार विषयक माहिती गोळा करणे व प्रसारण करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) विधान योग्य आहे. (2) (a), (b) विधाने योग्य आहेत.

(3) (a), (b), (d) विधाने योग्य आहेत. (4) (a), (b), (c), (d) विधाने योग्य आहेत.

AGMARK NET is an information system providing farmers with the details regarding :

(a) latest prices of important crops.

(b) consumers preferences and supply position.

(c) information on global trade

(d) Nation wide market information, collection and dissemination.

Answer Options :

(1) (a) is correct statement (2) (a), (b) are correct statements

(3) (a), (b), (d) are correct statements (4) (a), (b), (c), (d) are correct statements

---

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

107. पूर्वीच्या वर्गवारीप्रमाणे पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) लघु सिंचन प्रकल्प हे असे प्रकल्प आहेत ज्यांचा खर्च ₹ 10 लाख पेक्षा कमी आहे.

(b) मोठे सिंचन प्रकल्प म्हणजे ते प्रकल्प आहेत ज्यांचा खर्च ₹ 10 कोटी पेक्षा अधिक आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements as per the previous classification is **correct** ?

(a) Minor Irrigation Projects are those projects which cost less than ₹ 10 lakhs.

(b) Major Irrigation Projects are those projects which cost more than ₹ 10 crores.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

108. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) सन 2014 -15 या पीक वर्षात जवार हायब्रीड या पीकासाठी ₹ 1550 एवढी किमान आधारभूत किंमत निश्चित केली गेली.

(b) भुईमुगासाठी हा आकडा ₹ 4000 आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The minimum support price for Jawar Hybrid is fixed at ₹ 1550 for the crop year 2014 - 15.

(b) That for the ground-nut is ₹ 4000.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

109. सन 2012 -13 या वर्षात देशाचे अन्न-धान्याचे एकूण उत्पादन हे ________ होते.

(1) 257.13 दशलक्ष टन (2) 264.38 दशलक्ष टन

(3) 259.32 दशलक्ष टन (4) 244.49 दशलक्ष टन

The total food grain production of the country during the year 2012 - 13 was ________.

(1) 257.13 million tonnes (2) 264.38 million tonnes

(3) 259.32 million tonnes (4) 244.49 million tonnes

---

110. बाँडेड वेअरहाउसेसबाबत काय **खरे** आहे ?

(a) आयातदाराला संपूर्ण आयात शुल्क एका वेळेला भरावयाची गरज राहात नाही.

(b) आयातदार आयात केलेला माल अंशत: नेऊ शकतो.

(c) मालाची प्रत राखण्याची काळजी घेतली जाते.

(d) पुनर्निर्यात शक्य राहते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (b) (2) (a) व (b) फक्त

(3) (a), (b) व (d) फक्त (4) (a), (b), (c) आणि (d)

What is **true** of the bonded warehouses ?

(a) The importer does not have to pay the entire customs duty at a time.

(b) The importer can take delivery of the goods in parts.

(c) Care is taken that the quality of goods is maintained.

(d) Re-export is possible.

Answer Options :

(1) (b) only (2) (a) and (b) only

(3) (a), (b) and (d) only (4) (a), (b), (c) and (d)

---

111. संवेदनशील आण्विक सहकार्यामध्ये सम्मीलित असलेल्या बाबी :

(a) आण्विक शस्त्रांचे आरेखन व निर्माण

(b) नागरी आण्विक सहकार्य

(c) शक्तीशाली अणुभट्टींचे संशोधन व निर्माण

(d) अण्वस्त्रांसाठी लागणाऱ्या पदार्थाचे आंतरराज्यीय हस्तांतरण

पुढीलपैकी कोणती जोडी **योग्य** आहे ?

(1) (b) आणि (c) (2) (a) आणि (d) (3) (b) आणि (d) (4) (a) आणि (c)

Sensitive Nuclear assistance includes :

(a) assistance in design and construction of Nuclear Weapons.

(b) civilian Nuclear assistance.

(c) construction of power reactors and research thereon.

(d) interstate transfer of weapon grade fissile material.

Which of the following combination is **true** ?

(1) (b) and (c) (2) (a) and (d) (3) (b) and (d) (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

112. खालीलपैकी कोणते इंधन हे हायड्रोकार्बन चा स्रोत **नाही** ?

(1) कोळसा (2) लाकूड (3) नैसर्गिक वायू (4) गॅसोलीन

Which of the following is **not** a source of hydrocarbon fuel ?

(1) Coal (2) Wood (3) Natural gas (4) Gasoline

---

113. मंगळ ग्रहाच्या पृष्ठभागावरील सरासरी तापमान किती आहे ?

(1) –50°C (2) –10°C (3) –65°C (4) –78°C

What is the average surface temperature on Mars ?

(1) –50°C (2) –10°C (3) –65°C (4) –78°C

---

114. भूस्थिर उपग्रहांची खालीलपैकी कोणती मर्यादा आहे ?

(1) उपग्रह विषुववृत्तीय प्रदेश बघत नाही.

(2) उपग्रह ध्रुवीय प्रदेश बघत नाही.

(3) उपग्रह कर्कवृत्तीय प्रदेश बघत नाही.

(4) उपग्रह मकरवृत्तीय प्रदेश बघत नाही.

What is the limitation of the geostationary satellite ?

(1) It does not see the equatorial region.

(2) It does not see the polar region.

(3) It does not see the Tropic of Cancer region.

(4) It does not see the Tropic of Capricorn region

---

115. उष्णकटिबंधीय वर्षामापन योजनेचा उपग्रह खालीलपैकी खालच्या परंतु कोणत्या कक्षेत प्रस्थापित केलेला आहे ?

(1) 350 किमी उंचीवर व 35° आनतिवर

(2) 250 किमी उंचीवर व 35° आनतिवर

(3) 350 किमी उंचीवर व 27° आनतिवर

(4) 317 किमी उंचीवर व 33° आनतिवर

Tropical Rainfall Measuring Mission (TRMM) satellite was launched in a low orbit at a __________.

(1) height of 350 km and an inclination of 35°

(2) height of 250 km and an inclination of 35°

(3) height of 350 km and an inclination of 27°

(4) height of 317 km and an inclination of 33°

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

116. खालीलपैकी कोणती जी पी एस उपग्रह जनरेशन सिरीज **नाही** ?

(1) ब्लॉक I (2) ब्लॉक II/II F (3) ब्लॉक II/IIA (4) ब्लॉक II R

Which of the following is **not** a GPS satellite generation series ?

(1) Block I (2) Block II/II F (3) Block II/IIA (4) Block II R

---

117. एक संघन आयवद्रायूच्या विकिर्णन स्थितीतील मुख्य परिणाम म्हणजे ________ प्रारणे, यामध्ये भारीत कणांचे त्वरण किंवा अत्वरण होऊन किरणोत्सर्गाचे उत्सर्जन होते.

(1) ब्रेमस्ट्रॉहलंग (2) माईक्रोव्हेव

(3) गामा (4) यु व्ही

An important consequence of scattering in fusion plasmas is ________ radiation, which refers to the process of radiation emission when a charged particle accelerates or deaccelerates.

(1) Bremsstrahlung (2) Microwave

(3) Gamma (4) UV

---

118. जलविद्युत ऊर्जा निर्माण करणाऱ्या प्रणाली करता आवश्यक प्रतिसेकंद पाणी ऊर्जा (P_o) ही खालीलपैकी कोणत्या सूत्राने दिली जाते ?

(1) $P_o = \frac{\text{बल} \times \text{दाब}}{\text{वेळ}}$ (2) $P_o = \frac{\text{बल} \times \text{उंची}}{\text{वेळ}}$

(3) $P_o = \frac{\text{बल} \times \text{वेग}}{\text{वेळ}}$ (4) $P_o = \frac{\text{बल} \times \text{घनता}}{\text{वेळ}}$

The energy of water per second (P_o) required in hydroelectric system to generate electricity is given by :

(1) $P_o = \frac{\text{Force} \times \text{Pressure}}{\text{time}}$ (2) $P_o = \frac{\text{Force} \times \text{Height}}{\text{time}}$

(3) $P_o = \frac{\text{Force} \times \text{Velocity}}{\text{time}}$ (4) $P_o = \frac{\text{Force} \times \text{Density}}{\text{time}}$

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

119. समृद्ध युरेनियम म्हणजेच जे युरेनियम समस्थानिक समृद्ध आहे. खालीलपैकी ते कोणते ?

(1) युरेनियम - 233 (2) युरेनियम - 235 (3) युरेनियम - 238 (4) युरेनियम - 239

Enriched Uranium means Uranium that is enriched in isotope. Out of following which one is it ?

(1) Uranium - 233 (2) Uranium - 235 (3) Uranium - 238 (4) Uranium - 239

---

120. भौगोलिक संदर्भ, डिजिटल नकाशा हा ________ चा महत्वपूर्ण घटक आहे.

(1) जी पी एस (2) डी जी पी एस (3) जी आय एस (4) सुदूर संवेदना

The key element of ________ is the geo-referenced, digital map.

(1) GPS (2) DGPS (3) GIS (4) remote sensing

---

121. पुढील दोन पैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) रशिया आणि कझाकस्तान यानंतर भारताला युरेनियमचा पुरवठा करणारा कॅनडा तिसरा देश आहे.

(b) केलेल्या कराराप्रमाणे 3000 मेट्रिक टन युरेनियम येणाऱ्या 10 वर्षात पुरविले जाणार आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Canada is the third country to supply Uranium to India, after Russia and Kazakhstan.

(b) As per the agreement it will provide 3000 metric tonnes of Uranium over the coming 10 years.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

122. घरगुती पाणी तापविण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सौरयंत्रात कोणता पदार्थ सर्वोत्तम सौर ऊर्जा शोषणाचे काम करतो ?

(1) तांब्याची पट्टी (2) काळा रंग (3) काळा क्रोम (4) टिनॉक्स

In case of domestic solar water heaters, which is the best solar absorber ?

(1) Cu plate (2) Black paint (3) Black chrome (4) TINOX

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

123. जगातील सर्वोत्तम मांडणी असलेले व कार्य करणारे विजेचे जाळे कोणत्या देशाचे आहे ?

(1) इंग्लंड (2) जर्मनी (3) अमेरिका (4) रशिया

Which nation has the best configured and operated electricity grid in the world ?

(1) England (2) Germany (3) America (4) Russia

---

124. समुद्री औष्णिक ऊर्जा रूपांतरण या प्रक्रियेत ऊर्जा रूपांतरित करण्याकरिता समुद्रातील उष्ण पृष्ठभाग व ________ खोलीवरील थंड पाणी यातील तापमान फरकाचा वापर केला जातो.

(1) 1 किमी (2) 1.2 किमी (3) 2 किमी (4) 3.5 किमी

Ocean Thermal Energy Conversion (OTEC) process makes use of the difference in temperatures of warm surface water and very cold water at a depth of ________.

(1) 1 km (2) 1.2 km (3) 2 km (4) 3.5 km

---

125. अग्नी V क्षेपणास्त्राची मारक क्षमता किती आहे ?

(1) 3500 किमी. (2) 2000 किमी. (3) 5000 किमी. (4) 5500 किमी.

What is the range of Agni V missile ?

(1) 3500 km (2) 2000 km (3) 5000 km (4) 5500 km

---

126. ________ या नवीन संगणकीय पिढीमध्ये माहिती व संदेशवहन तंत्रज्ञानाचा उपयोग, सर्व ठिकाणी, सर्वजण, सर्व वेळी करतात.

(1) मोबाईल कॉम्पुटींग (2) परव्हेसीव्ह कॉम्पुटींग

(3) डिस्ट्रीब्युटेड कॉम्पुटींग (4) ग्रिड कॉम्पुटींग

________ is a new generation of computing, which takes into account the environment in which Information and Communication Technology is used everywhere, by everyone and at all times.

(1) Mobile Computing (2) Pervasive Computing

(3) Distributed Computing (4) Grid Computing

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

127. जेव्हा मेल हस्तांतरित करणारी संगणकीय आज्ञावली सर्व्हरशी संपर्क करते आणि टी सी पी जोड निर्माण करते, तेव्हा दोन संगणकीय प्रोग्रॅम _________ अनुसरतात ज्यामुळे एखादा प्रेषक स्वत:ची ओळख निर्माण करतो, स्विकारणाऱ्याला निर्देशित करतो आणि ई-मेल संदेश हस्तांतरित करतो.

(1) एस् एम् टी पी (2) एच् टी टी पी (3) एफ् टी पी (4) टी सी पी

When a mail transfer program contacts a server and forms a TCP connection, the two programs follow the _________ that allows the sender to identify itself, specify a recipient and transfer an e-mail message.

(1) SMTP (2) HTTP (3) FTP (4) TCP

---

128. _________ हा एक अनुप्रयोग आहे जो वापरकर्त्याला माहिती परस्पररित्या विश्लेषित करण्यासाठी परवानगी देतो/मदत करतो. हा अनुप्रयोग व्यवसाय व्यवस्थापक, विकासक आणि संपूर्ण संस्थेची कार्यक्षमता वाढवितो.

(1) ओलॅप (2) टी पी एस (ट्रान्सॅक्शन प्रोसेसिंग सिस्टीम)

(3) ओ एल् टी पी (4) डेटा माइनिंग

_________ is an application that allows a user to interactively analyse the data. This application increases the productivity of business managers, developers and that of the whole organization.

(1) OLAP (2) TPS (Transaction Processing System)

(3) OLTP (4) Data Mining

---

129. _________ हा एक प्रकारचा सायबर हल्ला आहे ज्यामध्ये संवेदनशील माहिती जाणून घेण्यासाठी किंवा एखाद्या खोट्या/बनावट वेबसाईटला भेट देण्यासाठी खूप लोकांना ई-मेल्स पाठविले जातात.

(1) डी ओ एस (2) फिशींग

(3) रॅनसम्वेअर (4) स्पिअर फिशींग

_________ is a type of cyber attack in which e-mails are sent to a large number of people asking sensitive information or encouraging them to visit a fake website.

(1) DOS (2) Phishing

(3) Ransomware (4) Spear-phishing

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

130. माहिती तंत्रज्ञान कायदा 2000 अन्वये संगणक हॅकिंग केल्यास __________ शिक्षा आहे.

(1) कमाल 2 वर्षे तुरुंगवास आणि/अथवा कमाल 1 लाख रूपये दंड.

(2) कमाल 3 वर्षे तुरुंगवास आणि/अथवा कमाल 2 लाख रूपये दंड.

(3) कमाल 3 वर्षे तुरुंगवास आणि/अथवा कमाल 1 लाख रूपये दंड.

(4) कमाल 2 वर्षे तुरुंगवास आणि/अथवा कमाल 2 लाख रूपये दंड.

According to IT Act 2000, punishment for hacking the computer system is __________.

(1) imprisonment upto 2 years and/or fine upto 1 lakh rupees.

(2) imprisonment upto 3 years and/or fine upto 2 lakh rupees.

(3) imprisonment upto 3 years and/or fine upto 1 lakh rupees.

(4) imprisonment upto 2 years and/or fine upto 2 lakh rupees.

---

131. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे?

(a) धातुपाषाणापासून जिवाणुच्या सहाय्याने शुद्ध धातू मिळविण्याच्या प्रक्रियेला बायोलीचिंग म्हणतात.

(b) सध्या ही प्रक्रिया केवळ तांबे व सोन्यासाठी वापरतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The process of solubilization and extraction of metals from their ores by the micro-organism is known as Bioleaching.

(b) The process at present is used only for copper and gold.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

132. इबोलाचा विषाणू हा वटवाघुळमध्ये सर्वसामान्यपणे असतो असे समजते. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) इबोला माणूस-ते-माणूस ही पसरतो.

(b) परंतु मृत व्यक्ती इबोला पसरवू शकत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Fruit bats are thought to be the natural Ebola virus hosts. Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Ebola also spreads through human-to-human transmission.

(b) However a dead human body cannot transmit Ebola.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

133. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) विषाणूंचा हल्ला झाल्यावर शरीराच्या प्राथमिक संरक्षण प्रणालीद्वारे प्रतिजनेंची (अँटीजनांची) निर्मिती होते.

(b) कॅन्सर बरा करण्यासाठी अँटीजनांचा वापर होतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Antigens are produced as body's first line of defence against a viral attack.

(b) Antigens are used to fight cancer.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

134. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी __________ ही भारतामध्ये मोठ्या प्रमाणावर जनुकीय बदल केलेल्या प्रजातीचे उत्पादन, जनुकीय बदल केलेल्या प्रजातीद्वारे तयार उत्पादन, मोठ्या प्रमाणावर जनुकीय दुरुस्तीकरिता विकास आणि संशोधन, जनुकीय बदल केलेल्या प्रजातीचे वातावरणामध्ये आणण्याची व मोठ्या प्रमाणावर वापराची परवानगी देते.

(1) पुन:संयोगी डी.एन.ए सल्लागार समिती

(2) जनुकीय दुरुस्ती वरील आढावा समिती

(3) जनुकीय अभियांत्रिकी मान्यता समिती

(4) संस्थात्मक जैव सुरक्षा समिती

From the options given below, __________ is constituted to permit large scale production of rDNA products, as well as use of genetically engineered organisms, research and development of rDNA, release of genetically engineered organisms into environment and making use thereof in India.

(1) Recombinant DNA advisory committee

(2) Review committee of genetic manipulation

(3) Genetic engineering approval committee

(4) Institutional biosafety committee

---

135. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) द्रव नायट्रोजनमध्ये संवर्धित ऊती व पेशी साठविण्याच्या पद्धतीस क्रायोप्रिझर्वेशन म्हणतात.

(b) असे संवर्धन -4°C या तापमानावर केले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The technique of preserving tissue or cells by freezing and storing in liquid nitrogen is called as cryopreservation.

(b) The preservation is done at the temperatures of -4°C.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

136. खालीलपैकी कोणती प्रक्रिया ही अन्नपदार्थ सुरक्षित ठेवण्याकरिता योग्य आहे ?

(1) गॅमा किरणोत्सर्ग (2) द्रवरूपी नत्रवायु वापरणे

(3) इथलीन ऑक्साइड वापरणे (4) इथलीनच्या वाफांचा वापर करणे

Which of the following methods is the most suitable for the preservation of food products ?

(1) Gamma ray irradiation (2) Exposure to liquid N_2 Nitrogen

(3) Treatment with Ethylene oxide (4) Exposure to ethylene vapours

---

137. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) ग्रेगर मेंडेलनी आनुवंशिकतेचा प्रयोग पिजन पी वनस्पती वर केला.

(b) झिनोट्रान्सप्लांटेशन चे बहुतांशी लक्ष डुकरावर केंद्रित आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Gregor Mendel performed the experiment of inheritance on the plant of pigeon pea.

(b) Pig is the focus of most effects in the field of Xenotransplantation.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

138. ________ हे अनुवंशिकरित्या सुधारित आर्गनिझ्म (जेनेटिकली मॉडिफाइड आर्गनिझ्म) नाही.

(1) बी.टी. कॉटन (2) गोल्डन राईस (3) ट्रेसी (4) पोमॅटो

________ is not a Genetically Modified Organism (GNO).

(1) Bt Cotton (2) Golden rice (3) Tracy (4) Pomato

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

139. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) आनंदा चक्रवर्ती या शास्त्रज्ञाला जेनेटिकली मॉडीफाईड सुक्ष्मजीवसाठी (सुडोमोनास एरोजीनोसा) सर्वप्रथम पेटेंट मिळाले.

(b) त्यावेळी ते वॉकहार्ट फॉर्मासुटीकल्स्‌साठी काम करत होते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The first scientist who was granted a patent for genetically modified micro-organism (Pseudomonas aeruginosa) is Ananda Chakrabarthy.

(b) He was then working for Wackhardt Pharmaceuticals.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

140. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) 2003 साली भारतात बी.टी. कपाशीचे व्यापारी उत्पादन करण्यास परवानगी देण्यात आली.

(b) रॅनबॅक्सी (मुंबई) ने Bt cotton भारतात वाढवण्याकरिता आयात केले.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) Commercial cultivation of Bt Cotton in India was approved in the year 2003.

(b) Ranbaxy (Mumbai) imported Bt cotton to grow in Indian soils.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

141. रोगांचे निरसन करण्याकरिता जनुक उपचार पद्धती ही ________ द्वारे केली जाते.

(1) ऊतीच्यां अनुवांशिक माहितीमध्ये योग्य बदल घडवून.

(2) विषाणु च्या अनुवांशिक माहितीमध्ये बदल घडवून.

(3) जिवाणु च्या अनुवांशिक माहितीमध्ये बदल घडवून.

(4) रोगीच्या पेशींच्या पर्यावरणामध्ये बदल निर्माण करून.

Gene Therapy is used to treat diseases by :

(1) modifying genetic information in the cells of patients.

(2) modifying genetic information of the viral genome.

(3) modifying genetic information of the bacterial genome.

(4) modifying the cellular environment in the patient.

---

142. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) क्रूट्जफ्रेल्ड-जेकब हा मेंदूचा विकार प्रथिनांमुळे होतो.

(b) त्यांच्यात न्युक्लिक आम्लं नसते व त्यांना प्रायॉन म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which of the following two statements is **incorrect** ?

(a) The causative agent of the Creutzfeldt Jacob disease causing brain abnormalities was identified to be a protein.

(b) They are without nucleic acid and are called as Prions.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

143. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) गॅसोलीन व इथॅनॉल यांचे 6 : 4 प्रमाणात मिश्रण करून वापरणे मध्य पश्चिम यु.एस.ए. मध्ये लोकप्रिय झाले आहे.

(b) ब्राझील मोठ्या प्रमाणात इथॅनॉलचे उत्पादन करून वाहन इंधन म्हणून वापरतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Mixing gasolene and ethanol in a 6 : 4 ratio has become a popular fuel in mid western United States.

(b) Brazil produces and uses large amounts of ethanol as an automotive fuel.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

144. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) कार्बनडाय ऑक्साइडच्या वातावरणातील वाढीमुळे ग्लोबल वॉर्मिंग होते.

(b) ग्लोबल वॉर्मिंगमुळे ही हिमनगे वितळून कार्बन डाय ऑक्साइड वाढतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) An increase in carbon dioxide in the atmosphere leads to Global Warming.

(b) Global Warming itself may lead to an increase in carbon-dioxide because of melting of ice caps.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

145. खालीलपैकी कोणत्या/कोणती संस्था जैवतंत्रज्ञानामधील शोध प्रोत्साहनासाठी वित्तीय सहाय्य करतात/करते ?

(a) डी.बी.टी. नवी दिल्ली

(b) एस.ई.आर.बी. नवी दिल्ली

(c) यु.जी.सी. नवी दिल्ली

(d) आय.सी.एस.एस.आर. नवी दिल्ली

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) (2) (a), (b) (3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

Which of the following funding agencies promote/s Biotechnological research in India ?

(a) DBT, New Delhi

(b) SERB, New Delhi

(c) UGC, New Delhi

(d) ICSSR, New Delhi

Answer Options :

(1) (a) (2) (a), (b) (3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

---

146. भारतीय हवामान खाते, यांच्या सांताक्रुझ, मुंबई येथील हवामान केंद्राने 26 ते 27 जुलै, 2005 या दरम्यान 24 तासाच्या काळात __________ मी. मी. पावसाची नोंद केली होती.

(1) 986 (2) 944 (3) 926 (4) 912

Indian Meteorological Department (IMD) station at Santacruz (Mumbai) had recorded __________ mms of rain in 24 hrs during 26th and 27th July 2005.

(1) 986 (2) 944 (3) 926 (4) 912

---

147. खालीलपैकी कोणत्या देशावर, 26 डिसेंबर 2004 रोजी झालेल्या सुनामी लांटांचा परिणाम झाला नाही ?

(1) थायलंड (2) मलेशिया (3) भारत (4) श्रीलंका

Which of the following countries was not affected by Tsunami waves of 26th December 2004 ?

(1) Thailand (2) Malaysia (3) India (4) Srilanka

---

148. खालील यादीतील योग्य जोड्या जुळवा व यादीतील पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा :

दिनांक		**बॉम्बस्फोट झालेले प्रदेश व मृत्यु**	
(a)	8 सप्टेंबर 2006	(i)	अहमदाबादमध्ये 17 बॉम्बस्फोट मालिकेत 29 लोकांचा मृत्यू व 100 जखमी
(b)	26 जुलै 2008	(ii)	हैद्राबादमधील लुंबींनीपार्क व उपहारगृहातील बॉम्बस्फोटात सुमारे 42 लोकांचा मृत्यू.
(c)	29 आक्टोबर 2005	(iii)	महाराष्ट्रातील मालेगावमध्ये मशीदीजवळ झालेल्या बॉम्बस्फोट मालिकेत 37 लोकांचा मृत्यू व 125 जखमी.
(d)	25 ऑगस्ट 2007	(iv)	दिल्लीत झालेल्या तीन शक्तीशाली बॉम्बस्फोट मालिकेत 70 लोकांचा मृत्यू.

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(4)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

Match the following pairs correctly and select the correct option given below :

Date		**Areas of Bomb blast and deaths**	
(a)	September 8, 2006	(i)	29 persons killed and over 100 injured in 17 serial bomb blasts in Ahmedabad.
(b)	July 26, 2008	(ii)	At least 42 persons were killed in bomb blasts in Hyderabad's Lumbini Park and a restaurant.
(c)	October 29, 2005	(iii)	Over 37 persons killed and 125 injured in a series of bomb blasts in the vicinity of mosque in Malegaon, Maharashtra
(d)	August 25, 2007	(iv)	Three powerful serial blasts in New Delhi, about 70 persons died.

Answer Options :

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(4)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

149. भारतीय मापकाप्रमाणे खालील भारताच्या नकाशात निर्देशित केलेला प्रदेश कोणत्या भूकंपप्रवण परिमंडळात येतो ?

(1) परिमंडळ IV (2) परिमंडळ V (3) परिमंडळ VI (4) परिमंडळ VII

Encircled areas in the map indicate which seismic zone according to Indian Standards ?

(1) Zone IV (2) Zone V (3) Zone VI (4) Zone VII

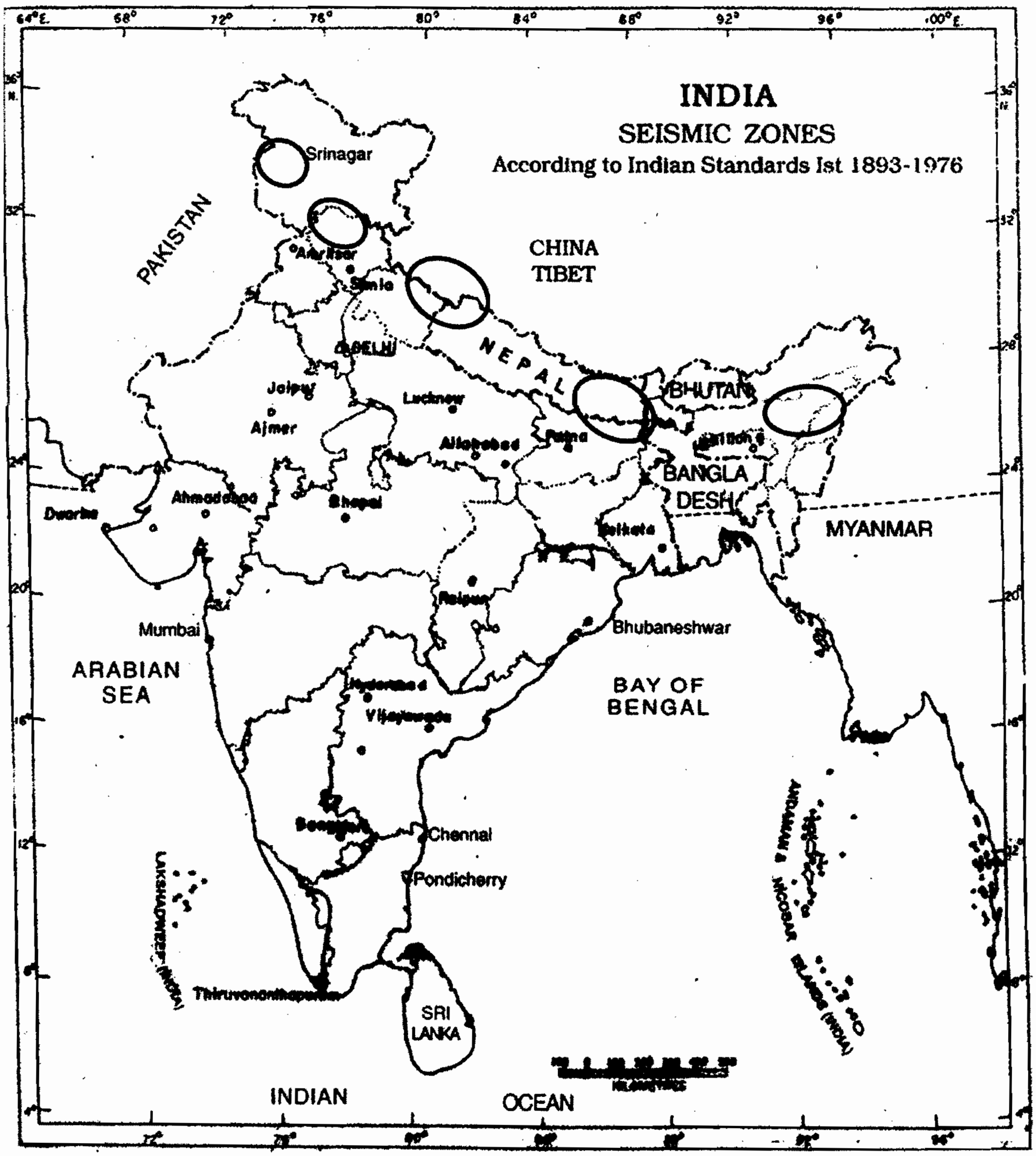

150. पुढील दोन विधानापैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) बॅरन बेट हे भारतातील एकमेव ज्वालामुखी बेट आहे.

(b) बॅरन बेट उत्तर अंदमानात वसलेले आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Barren Island is the only active volcano in India.

(b) Barren Island is located in the North Andamans

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

- o 0 o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्रमांक **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासीठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. **201.** ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL